

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
У ж 1/08
04.01.2008. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Данице Богдановић, председника већа, Вере Пешић, Гордане Џакуле, Љубодрага Пљакића и Душанке Марјановић, чланова већа и саветника Радојке Маринковић, као записничара, одлучујући по жалби "АА", изјављеној против решења Републичке изборне комисије 02 број: 013-2660/07 од 02.01.2008. године, у предмету изборном, у нејавној седници већа одржаној дана 04.01.2008. године, у 16,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба СЕ УВАЖАВА и ПОНИШТАВА решење Републичке изборне комисије 02 број: 013-2660/07 од 02.01.2008. године.

Образложење

Ожалбеним решењем одбија се, као неоснован, приговор "АА", поднет преко председника ВВ, против решења Републичке изборне комисије 02 број: 013-2660/07 од 30.12.2007. године, којим је одбијен предлог кандидата за председника Републике који је поднела Политичка странка "АА" дана 30.12.2007. године, јер нису испуњени услови за проглашење кандидата за председника Републике прописани законом.

У благовремено поднетој жалби преко Републичке изборне комисије дана 04.01.2008. године у 10,15 часова, жалилац побија законитост ожалбеног решења позивајући се на одредбе члана 21., 52., 114. и 194. Устава Србије, које установљавају изборно право, основна начела избора председника Републике и начело једнакости пред Уставом и законом, односно забрану дискриминације, а у прилог схватању да Устав Србије ни уједном свом члану не захтева обавезних 10.000 судски оверених потписа за кандидатуру за председника Републике. Указује да је Републичка изборна комисија донела решење којим је лице које није држављанин Србије проглашено кандидатом за председника Републике јер није ирелевантна ствар да ли је кандидат држављанин Србије или не, с обзиром да су сви кандидати дужни да уз предлог предају и доказ о држављанству. Истиче да Србија, као међународно призната земља, мора да омогући гласање на целој територији свим држављанима због чега се избори не могу расписивати само на делу Србије без Покрајине Косова и Метохије, јер никоме не може бити ускраћено право да бира и да буде биран, па се тако мора омогућити и држављанима Србије у расејању који су на изборима дискриминисани, јер им је ускраћено право да истакну свог кандидата. Надаље се у поднетој жалби истиче да Републичка изборна комисија није омогућила председничком кандидату "АА" да у року од 48 часова отклони евентуалне неправилности којих по Уставу Србије и није било, већ је неуставно одбацила кандидатуру ВВ, која је правно легална и у складу са Уставом. У жалби се упозорава на постојање фалсификата потписа и реалну опасност Републичкој изборној комисији да уколико прогласи изборне листе са фалсификованим потписима тиме учини озбиљно кривично дело. Због свега изнетог предлаже да суд "донесе привремену меру обустављања председничких избора у Србији док се не отклоне неправилности".

Републичка изборна комисија је дана 04.01.2008. године, у 12,00 часова, овоме суду доставила наведену жалбу жалиоца са списима предмета, при чему се није изјаснила у вези навода жалбе и предлога одлуке.

Након оцене навода жалбе и списка предмета, Врховни суд Србије је нашао:

Жалба је основана.

Према образложењу ожалбеног решења, Републичка изборна комисија је одбила, приговор жалиоца налазећи да је решење којим је одбијен предлог кандидата за председника Републике због неиспуњења законских услова, у конкретном случају донета у складу са одредбом члана 10. став 1. Закона о избору председника Републике, при чему сагласност законске норме са Уставом не може бити предмет испитивања у поступку решавања приговора на решење Републичке изборне комисије, већ предмет поступка пред Уставним судом, док су наводи жалбе да кандидат "ОО" који је проглашен за кандидата за председника Републике није држављанин Србије, ирелевантни за доношење одлуке у овој правној ствари. Оцењујући жалбене наводе којима се указује да је Републичка изборна комисија била дужна да донесе закључак којим би подносиоцу кандидатуре оставила накнадни рок да достави потребне изјаве бирача који подржавају његову кандидатуру, Републичка изборна комисија сматра да у конкретном случају није било места доношењу таквог закључка, већ се морало донети решење о одбијању кандидатуре. При томе полази од одредбе члана 46. став 2. Закона о избору народних посланика и њеном систематском тумачењу имајући у виду члан 46. став 3. истог Закона, те члан 10. став 1. Закона о избору председника Републике. У том смислу, према схватању Републичке изборне комисије, законска формулација члана 46. став 3. Закона о избору народних посланика даје основ за разликовање две категорије недостатака за проглашење изборне листе, неотклоњиве и отклоњиве, па како у конкретном случају није испуњена неопходна законска претпоставка за прихватање кандидатуре – кандидат није добио судски оверене изјаве о подршци од стране потребног броја бирача, па такав недостатак Републичка изборна комисија сматра неотклоњивим и налази да нема места доношењу закључка којим би се подносиоцу предлога кандидата оставио накнадни рок да достави, односно прикупи и достави судски оверене потписе бирача у прилог ког становишта се може навести и одредба члана 10. став 1. Закона о избору председника Републике, према којој предлог кандидата може бити поднесен само ако га својим потписима који су оверени код суда подржи најмање 10.000 бирача. Налазећи да и остали наводи истакнути у приговору нису од значаја за решавање, Републичка изборна комисија је одбила приговор као неоснован.

Одредбом члана 10. став 1. Закона о избору председника Републике ("Службени гласник РС", број 111/07), прописано је да предлог кандидата може бити поднесен само ако га својим потписима који су оверени код суда подржи најмање 10.000 бирача, а одредбом члана 8. истог Закона, да се у питањима која овим Законом нису посебно уређена, сходно примењују одредбе закона којим се уређује избор и престанак мандата народних посланика. Одредбом члана 46. став 2. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", број 35/00), прописано је, ако Републичка изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу са овим Законом, донеће у року од 24 сата од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу изборне листе налаже да најдоцније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке. Тим закључком истовремено ће се подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака, док став 3. истог члана прописује, ако Републичка изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим Законом, односно ако утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени или нису отклоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 48 часова решење којим се одбија проглашење изборне листе.

Оцењујући законитост ожалбеног решења, на основу напред изнетог, Врховни суд Србије налази да се жалбом основано указује на повреду закона у поступку који је претходио доношењу ожалбеног решења на штету жалиоца. Наиме, из списка предмета види се да је првостепени орган правилно констатовао да подносилац предлога кандидата – Политичка странка "АА" уз предлог кандидата за председника Републике није доставила: потврду о пребивалишту кандидата за председника Републике, списак бирача који својим потписима подржавају предлог кандидата за председника Републике, као ни судски оверене изјаве бирача који подржавају предлог кандидата за председника Републике. У овој правној ситуацији Републичка изборна комисија била је дужна да подносиоцу предлога, на основу члана 46. став 2. Закона о избору народних посланика, који се у конкретном случају примењује сагласно одредби члана 8. Закона о избору председника Републике, јер та питања овим Законом нису посебно уређена, наложи да уреди предлог кандидата тако што ће му закључком наложити да најдоцније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони недостатке предлога и укаже на радње које треба да обави ради отклањања недостатака. Ово из разлога што, према правном схватању Врховног суда Србије, недостављање законом прописаног броја потписа бирача којима се подржава одређена кандидатура, као ни остали недостаци поднетог предлога кандидата из члана 11. Закона о избору председника Републике, не могу бити разлог за доношење одлуке о одбијању предлога кандидата, већ се по тако поднетом предлогу поступа применом члана 46. став 2. Закона о избору народних посланика. Стога је образложење оспореног решења којим се у тумачењу одредбе члана 46. Закона о избору народних посланика категоризују недостаци на неотклоњиве и отклоњиве налазећи да се у конкретном случају ради о неотклоњивим недостацима предлога за кандидата председника, због чега није било места доношењу

закључка којим би се подносиоцу предлога оставио накнадни рок за отклањање тих недостатака у супротности са наведеном одредбом Закона. Ово и са разлога што ниједном одредбом Закона о избору народних посланика, као ни Закона о избору председника Републике, није дата могућност одбијања неуредног предлога без претходног налагања његовог уређења у законом предвиђеном року.

Због изнетих разлога, Врховни суд Србије налази да су основани наводи жалбе да је ожалбеним решењем повређен закон на штету жалиоца, па је на основу члана 97. став 4. Закона о избору народних посланика и члана 50. став 4. у вези члана 38. став 2. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву пресуде, с тим што су примедбе суда у погледу поступка и изнето правно схватање обавезујући за надлежни орган у поновном поступку, сагласно члану 61. Закона о управним споровима.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ

дана 04.01.2008. године, Уж. 1/08

Записничар, Председник већа-судија,

Радојка Маринковић, с.р. Даница Богдановић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

ИЈ